

POSTOJE OBYVATEL ČR K OPERAČNÍM PROGRAMŮM EU

(DÍLČÍ VÝSLEDKY ŘEŠENÍ PROJEKTU CZ. 3.02.2013.221.004
„PŘÍSTUP OBYVATEL ČR K REGIONÁLNÍ POLITICE EU“, 2013)

O INSTITUTU

Institut evaluací a sociálních analýz je první soukromý vědecko-výzkumný institut v oboru společenských věd založený v ČR. Jde o nezávislý subjekt, který byl založen podle pravidel stanovených Evropskou unií (Článek 2.2, písm. d. Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací). Institut je výzkumnou organizací dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a je zapsán na Seznamu výzkumných organizací vedeném Radou pro vědu, výzkum a inovace (RVVI). Cílem Institutu je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií, přičemž veškerý zisk je zpětně investován do těchto činností.

Hlavními činnostmi, kterými se INESAN zabývá, jsou evaluace a sociální analýzy.

Mezi tematické okruhy, jejichž výzkumem se INESAN zabývá, patří eticky odpovědné chování, manažerská studia, ICT, životní prostředí a sociální témata.

Díky svému zázemí v oblasti metodologie aplikovaného společenskovedního výzkumu INESAN poskytuje také zpracování výzkumných šetření a metodologických analýz. INESAN rovněž poskytuje odborné služby při tvorbě metodických nástrojů pro evaluaci, realizuje samotná evaluační šetření, podílí se na přípravě zadávacích dokumentací, recenzuje jednotlivé dokumenty vztahující se k evaluaci a k metodologii společenskovedního výzkumu.

Publikace, expertízy, odborná stanoviska a posudky, které INESAN vydává, nejsou ovlivněny postoji donorů a zadavatelů a jsou nezávislým pohledem expertů INESANu.

INESAN

INSTITUT EVALUACÍ
A SOCIÁLNÍCH ANALÝZ

Heřmanova 1169/22

170 00 Praha 7

Tel.: +420 220 190 597

E-mail: info@inesan.eu

Web: www.inesan.eu

O PROJEKTU

Hlavním cílem projektu CZ. 3.02.2013.221.004 „Přístup obyvatel ČR k regionální politice EU“ je rozbor povědomí a znalostí obyvatel ČR o vybraných opatřeních regionální politiky EU realizované v České republice prostřednictvím jednotlivých operačních programů. Projekt se dále zaměřuje na identifikaci postojů a preferencí veřejnosti v této oblasti.

V rámci plnění hlavního cíle je pozornost věnována zejména povědomí obyvatel ČR o jednotlivých operačních programech, znalosti konkrétních projektů financovaných z evropských fondů, dostupnosti informací o problematice evropských fondů z pohledu veřejnosti a preference obyvatel ČR v oblasti komunikace regionální politiky. Prováděné analýzy se dále soustřeďují na vnímání dopadů konkrétních projektů financovaných z evropských fondů, na charakterizaci postojů obyvatel ČR k regionální politice EU a v neposlední řadě na hodnocení dopadu komunikace o regionální politice EU na postoje obyvatel ČR.

Účelem tohoto dílčího výstupu je informovat o povědomí obyvatel ČR o jednotlivých operačních programech a shrnout hlavní postoje veřejnosti k těmto programům.

SOUHRN VÝSLEDKŮ

Třetina obyvatel ČR má povědomí alespoň o jednom operačním programu z programového období 2007–2013.

V posledním roce programovacího období 2007–2013 je ve srovnání s rokem 2011 patrný pokles podílu respondentů s pozitivním postojem k evropským fondům. Současně je patrný nárůst podílu obyvatel, kteří jsou přesvědčeni o neefektivním čerpání evropských dotací; tito respondenti poukazují zejména na to, že jsou financovány zbytečné projekty.

METODIKA VÝZKUMU

Údaje obsažené v tomto přehledu pocházejí z komplexního výzkumného šetření realizovaného Institutem evaluací a sociálních analýz (INESAN) v rámci projektu CZ. 3.02.2013.221.004.

Sběr dat byl realizován v České republice v lednu 2013. K výběru respondentů bylo použito kvótní techniky. Do zkoumaného vzorku byli zařazováni zástupci obecně dospělé populace ČR ve věku od 15 do 74 let. Při koncipování výběru byly použity aktuální údaje Českého statistického úřadu.

V rámci provedeného výzkumného šetření bylo provedeno a analyzováno celkem 2.114 interview.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Pohlaví:

50 % souboru tvoří ženy, 50 % tvoří muži

Věk:

24 % respondentů je mladších než 30 let, 39 % respondentů je ve věku 30–49 let a 37 % respondentů je 50 či více let

Nejvyšší dosažené vzdělání:

18 % dotázaných dosáhla základního vzdělání, 32 % má střední vzdělání bez maturity, 39 % respondentů dosáhla středního vzdělání s maturitou a 12 % respondentů je vysokoškolsky vzdělaných

Regionu bydliště:

11 % respondentů žije v Praze, 55 % respondentů v Čechách a 34 % respondentů žije na Moravě

Velikost místa bydliště:

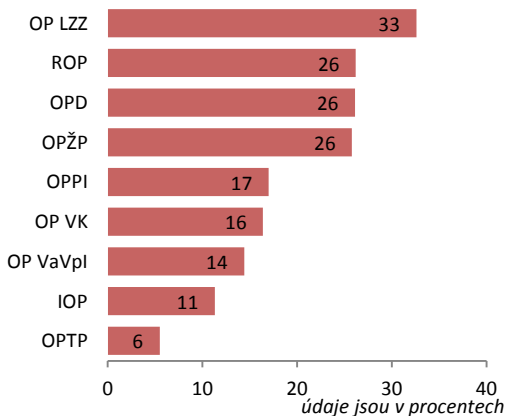
48 % respondentů bydlí v obcích s méně než 10 000 obyvateli, 30 % respondentů žije v obcích s 10 000–99 999 obyvateli a 22 % respondentů bydlí v obcích se 100 000 a více obyvateli

POSTOJE OBYVATEL ČR K OPERAČNÍM PROGRAMŮM EU

DÍLČÍ VÝSLEDKY ŠETŘENÍ

Mezi všemi operačními programy období 2007–2013 mají obyvatelé ČR největší povědomí o operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost; tento operační program zná třetina dotázaných. Čtvrtina respondentů má povědomí o některém z Regionálních operačních programů, o OP Doprava a o OP Životní prostředí. Ostatní operační programy zná méně než pětina obyvatel ČR; konkrétně se jedná o 17 % obyvatel v případě OP Podnikání a inovace, o 16 % obyvatel v případě OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, o 14 % obyvatel v případě OP Věda a výzkum pro inovace, o 11 % obyvatel v případě Integrovaného OP a o 6 % dotázaných v případě OP Technická pomoc.

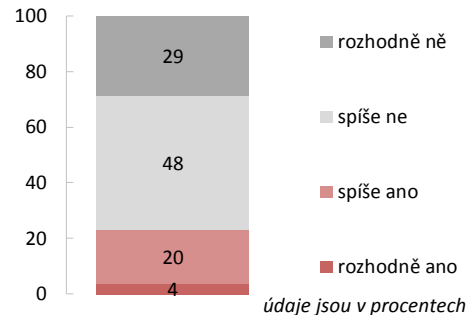
Graf 1: Povědomí o operačních programech v programovém období 2007–2013

i Ve srovnání s rokem 2011 došlo v roce 2013 k nejvyššímu nárůstu povědomí u **OP Lidské zdroje a zaměstnanost (o 13 procentních bodů)** a **OP Doprava (o 8 procentních bodů)**.

Povědomí o operačních programech úzce souvisí s mírou informovanosti. V této souvislosti byl mimo jiné zjišťován zájem respondentů o informace, které se týkají operačních programů. Z odpovědí vyplývá, že se o tyto informace zajímá přibližně každý čtvrtý dotázaný, přičemž rozhodný zájem vyjádřily 4 % respondentů.

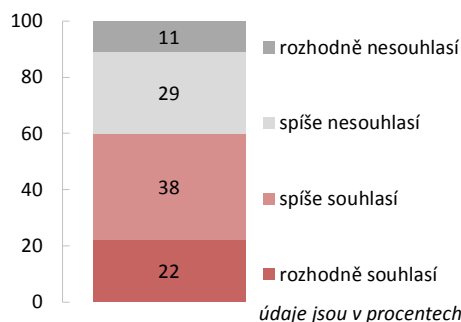
Graf 2: Zájem o informace týkající se operačních programů

i V roce 2013 se oproti roku 2011 zvýšil podíl respondentů se zájmem o informace týkající se operačních programů o **9 procentních bodů**.

Z výsledků výzkumu dále vyplývá, že obyvatelé ČR vnímají evropské dotace přerozdělované prostřednictvím operačních programů jako nenahraditelný zdroj finančních prostředků potřebných k financování municipálních projektů. Celkem tři pětiny dotázaných totiž uvedly, že díky evropským dotacím byly jejich obce schopny realizovat projekty, které by jinak nebyly schopny financovat.

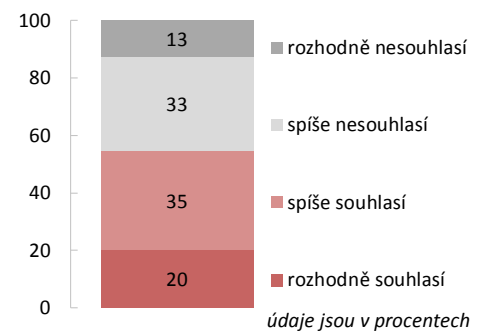
Graf 3: Souhlas s výrokem: „Evropské dotace umožnily v naší obci financovat projekty, které bychom si jinak nemohli dovolit.“

i Oproti roku 2011 je v roce 2013 podíl respondentů přesvědčených o přínosu evropských dotací pro financování obecních projektů nižší o **13 procentních bodů**.

O postoji obyvatel ČR k evropským dotacím vypovídá hodnocení výroku: „Jsem rád/a, že existují evropské fondy.“, se kterým souhlasí více než polovina respondentů. I v tomto případě je patrný pokles podílu respondentů, kteří s ním souhlasí, a to o 17 procentních bodů; v roce 2011 totiž s identickým výrokem vyjádřilo souhlas 72 % dotázaných.

Graf 4: Souhlas s výrokem: „Jsem rád/a, že existují evropské fondy.“

Přestože mezi obyvateli ČR převažují celkově pozitivní postoje k evropským fondům a většina obyvatel se shoduje na pozitivním přínosu evropských dotací pro financování municipálních projektů, téměř dvě třetiny respondentů jsou přesvědčeny o tom, že část evropských dotací je věnována na zbytečné projekty. Podíl těchto respondentů se v roce 2013 ve srovnání s rokem 2011 zvýšil o 9 procentních bodů.

Graf 5: Souhlas s výrokem: „Peníze z evropských fondů se utrácejí za zbytečné projekty.“

